

Public consultation on the Green Paper on on-line gambling in the Internal Market

You are invited to reply to the on-line questionnaire. The questions listed in the Green Paper are reproduced in the same order hereunder. A pdf version of the [Green Paper](#) is available in all EU languages for guidance to the questions.

There are 51 questions in the consultation document. You may reply to those questions in any one of the EU languages. You may focus your contributions on the areas of most interest to you; you are not obliged to answer all the questions.

Please save this document on your computer. Once you have completed the questionnaire, come back to the on-line questionnaire. You will be able to upload your answers on page 3 of the on-line questionnaire.

The consultation will close on 31/07/2011.

We thank you for your participation.

Your name / Your organisation:

CAD, Centra voor Alcohol en andere Drugproblemen Limburg. Luikersteenweg 134, 3500 Hasselt, België

Questions from the Green Paper on on-line Gambling in the Internal Market

1. Regulating on-line gambling in the EU: Recent developments and current challenges from the Internal Market standpoint
 - 1.1. Purpose of the consultation
 - 1.2. On-line gambling in the EU: current situation

(1) Are you aware of any available data or studies on the EU on-line gambling market that would assist policy-making at EU and national level? If yes, do the data or study include licensed non-EU operators in the EU market?

Onze organisatie heeft geen weet van data/studies over online gokken die beleidsmakers kan helpen. We zijn wel sterk vragende partij naar een degelijke verplichte registratie door de online gokexploitanten om op die manier het reële gokgedrag te kunnen monitoren/onderzoeken.

(2) Are you aware of any available data or studies relating to the nature and size of the black market for on-line gambling services? (Unlicensed operators)

Onze organisatie heeft geen weet over studies m.b.t. aard en omvang van de zwarte markt voor online gokdiensten. De consument/gokker is absoluut niet op de hoogte van welke online gokdiensten vergund zijn (in België of andere landen) en welke niet. Er is nergens een lijst dat te raadplegen is, noch een keurmerk op de website zelf. Dit heeft als resultaat dat er geen transparantie is inzake het marktaanbod.

(3) What, if any, is your experience of EU-based on-line gambling operators licensed in one or more Member State and providing and promoting their services in other EU Member States? What are your views on their impact on the corresponding markets and their consumers?

(4) What, if any, is your experience of licensed non-EU on-line gambling operators providing and promoting their services in EU Member States? What are your views on their impact on the EU market and on consumers?

Aangezien het voor de consument/gokker niet transparant is welke online gokexploitanten van buiten de EU komen kunnen we hier geen uitspraak over doen. Het lijkt ons dat gebrek aan transparantie in het nadeel is van de consument.

(5) If any, which are the legal and/or practical problems that arise, in your view, from the jurisprudence of national courts and the CJEU in the field of online gambling? In particular, are there problems of legal certainty on your national and/or the EU market for such services?

(6) Do you consider that existing national and EU secondary law applicable to on-line gambling services adequately regulates those services? In particular, do you consider that coherence / consistency is ensured between, on one hand, the public policy objectives pursued by Member States in this field and, on the other hand, the national measures in force and/or the actual behaviour of public or private operators providing on-line gambling services?

Other comments on issues raised in section 1

2. Key policy issues subject to the present consultation

2.1. Definition and organisation of on-line gambling services

(7) How does the definition of on-line gambling services in the Green Paper differ from definitions at national level?

Er bestaat in België geen definitie over online gokexploitatie, wel over Kansspelen (cf. wet van 7 mei 1999).

In de wetgeving is sprake van een kansspel waarbij de nadruk ligt op inzet, verdeling van inzet en toeval. 'elk spel, waarbij een ingebrachte inzet van om het even welke aard, hetzij het verlies van deze inzet door minstens één der spelers, hetzij een winst van om het even welke aard voor minstens één der spelers of inrichters van het spel tot gevolg heeft en waarbij het toeval een zelfs bijkomstig element is in het spelverloop, de aanduiding van de winnaar of de bepaling van de winstgrootte.'

Bij online gokexploitatie spreekt de Belgische wetgever over 'exploitatie van kansspelen door middel van informatiemaatschappij-instrumenten'.

definitie van informatiemaatschappij-instrumenten: elektronische apparatuur voor de verwerking, met inbegrip van digitale compressie, en de opslag van gegevens, die geheel via draden, radio, optische middelen of andere elektromagnetische middelen worden verzonden, doorgeleid en ontvangen

Uitbreiding van de definitie over onlinegokexploitatie door toevoeging van de verschillende soorten online kansspelen (meer dan weddenschappen en loterijen) staan we achter.

(8) Are gambling services offered by the media considered as games of chance at national level? Is there a distinction drawn between promotional games and gambling?

Gokexploitatie door de media wordt als kansspel gezien en moet dan ook een vergunning hebben. Promotioneel gokken wordt aangeboden door sportorganisatoren en wordt niet beschouwd als kansspel.

(9) Are cross-border on-line gambling services offered in licensed premises dedicated to gambling (e.g. casinos, gambling halls or a bookmaker's shop) at national level?

Ja, bvb. Ladbroke's en Unibet (bookmakers)

(10) What are the main advantages/difficulties associated with the coexistence in the EU of differing national systems of, and practices for, the licensing of on-line gambling services?

Door de verschillen in nationale systemen kunnen online gokexploitanten hun aanbod zo inrichten dat ze het maximale voordeel halen uit elk nationaal systeem. Ze bieden online diensten aan die normaliter niet toegankelijk zijn voor het nationale publiek.

Other comments on issues raised in section 2.1

2.2. Related services performed and/or used by on-line gambling services providers

(11) With focus on the categories mentioned in the Green Paper, how are commercial communications for (on-line) gambling services regulated for at

national level? Are there specific problems with such cross-border commercial communications?

Reclameverbod voor kansspelen wordt door online kansspelexploitanten niet nageleefd.

Bijvoorbeeld: reclame voor online weddenschappen op sportevenementen, sponsoring op sport T-shirts (ook bij minderjarigen), online reclame voor online gokken (commerciële onlinecommunicatie via banners en pop-ups, ook op niet-goksites)

Youtube –filmpjes over pokeren worden gesponsord door online pokerexploitanten. Ook op pornosites zijn online gokexploitanten actief.

Zogezegde ‘gratis’ onlinepokerspelen maken een link naar betalende pokersites.

Het doen naleven van dit verbod kan een eerste stap zijn binnen een preventieve aanpak. De hoge beschikbaarheid online verhoogt het aantal (minderjarige) personen die kennis nemen van het online gokaanbod en dit ook uitproberen.

(12) Are there specific national regulations pertaining to payment systems for on-line gambling services? How do you assess them?

Er is voor zover we weten (nog) geen nationale regelgeving mbt betalingssystemen voor online gokexploitatie.

(13) Are players' accounts a necessary requirement for enforcement and player protection reasons?

Spelersrekening blijft een noodzakelijke vereiste om regels te handhaven en de speler te beschermen.

Idealiter wordt één spelersrekening per persoon gekoppeld aan alle nationale online gokexploitanten (websites). Zo is controle vanuit bevoegde instanties mogelijk. Als bijkomend voordeel krijgt de speler overzicht op zijn werkelijk gespendeerd bedrag aan online gokspelen bij diverse aanbieders.

Virtuele rekeningen hebben wel als nadeel dat het besef van reëel geldverlies wegvalt.

Ervaring:

We zien vaak dat jongeren de bankkaart van ouders misbruiken om online te kunnen gokken. Ook aanmaak van verschillende ‘users’ door één persoon blijft een risico bij online gokken. .

(14) What are the existing national rules and practices relating to customer verification, their application to on-line gambling services and their consistency with data protection rules? How do you assess them? Are there specific problems associated with customer verification in a cross-border context?

Other comments on issues raised in section 2.2

2.3. Public interest objectives

2.3.1. Consumer protection

(15) Do you have evidence that the factors listed in the Green Paper are linked to and/or central for the development of problem gambling or excessive use of on-line gambling services? (if possible, please rank them)

1. Vanuit de hulpverlening merken we bij probleemgokkers dat de maximale inzet per spelletje een belangrijke risicofactor is om te beginnen en te blijven gokken. Hoe lager de inzet hoe groter het risico op problematisch gokken. (gevaar bij eerst 'gratis' spelen, dan lage inzetten om dan naar hogere inzetten te gaan. Een lage inzet doet de drempel verlagen om te gaan spelen maar het is zeker zo dat een lage maximale inzet ook juist beschermend werkt tegen verslaving. Op die kansspelen met een lage maximale inzet (vb. soft-games) kunnen ze echter niet echt zwaar gaan gokken en dit werkt juist beschermend (al spelen ze in tijd lang, financiële- en andere schade blijft eerder beperkt). Ons pleidooi is dan ook om die maximale inzet juist zo laag mogelijk te houden!”

2. Hoge winstkansen (verdelingspercentage is hoog): 'bescherming van consument' werkt verslaving in de hand: beter een laag herverdelingspercentage zodat het duidelijk is dat het enkel geld kost.

3. Vermeende vaardigheden nodig om te winnen, gevoel van invloed te hebben op spelverloop. Belang van speler in te lichten over factor 'toeval' bij spelen.

Momenteel beschikken we niet over systematische dataverzameling inzake het reële online gokgedrag en kunnen we dus ook geen wetenschappelijk onderbouwde uitspraken doen over de ontwikkeling van problematisch gokken.

(16) Do you have evidence that the instruments listed in the Green Paper are central and/or efficient to prevent or limit problem gambling relating to on-line gambling services? (if possible, please rank them)

Alle instrumenten om probleemgokken bij online diensten te beperken zijn belangrijk.

De ervaring vanuit hulpverlening is wel dat hoe minder online aanbod er is hoe minder er gespeeld wordt. Een belangrijke preventiemaatregel is dus het beperken van het online aanbod, de commerciële communicatie, gratis oefenspelletjes, ..

Ook het stellen van leeftijdsgrenzen (21 jaar voor alle vormen van online gokken) en de mogelijkheid tot zelfbeperking en -uitsluiting zijn belangrijke instrumenten. De mogelijkheid om als belangrijke derde een speler uit te sluiten (zoals opgenomen in de Belgische wet) is een belangrijke aanvulling op deze zelfuitsluiting. Uitsluiting werkt alleen als het kwaliteitsvol wordt geregeld inzake procedure en indien het deskundig advies van de hulpverlening in overweging wordt genomen.

Online zijn de mogelijkheden om de speler feedback te geven over verspeelde geldbedrag, tijdsduur van spelen en risicogedrag groter. Een uniforme registratie verplichten voor alle online gokexploitanten is een eerste stap om de speler te kunnen informeren over zijn speelgedrag. Nadien wordt dan het implementeren van maatregelen zoals time out bij het

bereiken van een bepaalde (geld of tijds-)limiet en verplichte zelftest vanaf het overschrijden van een limiet mogelijk.

De controle bij online exploitatie dient sowieso systematisch en frequent (niet steekproefsgewijs) te gebeuren.

(17) Do you have evidence (e.g. studies, statistical data) on the scale of problem gambling at national or EU level?

De hulpverleningsorganisaties in Vlaanderen registreren (nog) niet uniform en systematisch het aantal cliënten met gokproblemen. We weten uit onderzoek en ervaring dat cliënten zich vaak pas aanmelden als hun probleem zo ernstig is dat ze de negatieve gevolgen niet langer kunnen verbergen voor omgeving of ze niet langer de baas kunnen. Onze registratiegegevens zijn dus een onderschatting van het aantal personen dat gebaat zou zijn met een hulpaanbod inzake gokken, on- of offline.

(18) Are there recognised studies or evidence demonstrating that on-line gambling is likely to be more or less harmful than other forms of gambling for individuals susceptible to develop a pathological gaming pattern?

We zijn van mening dat online gokken meer risico tot de ontwikkeling van een pathologisch gedragspatroon inhoudt. Online is er geen sociale controle, grote beschikbaarheid en anonimiteit. Dit zijn allemaal kenmerken die het verslavingsrisico vergroten.

(19) Is there evidence to suggest which forms of on-line gambling (types of games) are most problematic in this respect?

Binnen de hulpverlening zien we dat er meer problemen zijn met weddenschappen, poker- en casinospelen die online worden aangeboden.

(20) What is done at national level to prevent problem gambling? (E.g. to ensure early detection)?

Op Vlaams niveau is er

- de zelftest voor gokkers 'hoeveel is te veel?' (www.druglijn.be). De algemene bevolking kan deze gratis online invullen.

- zelfhulpboekje voor gokkers (VAD), Is downloadbaar via www.vad.be

- We zetten stappen in het deskundig maken van eerste lijnsdiensten (OCMW, CAW) met als eerste product een leidraad over het omgaan met gokproblemen binnen hun werksetting.

- De preventiewerkers CAD (ook andere provincies) werken met lokaal beleid/lokale overheid. In Limburg wordt binnen de gemeenten extra aandacht besteed aan de gokproblematiek.

Nationaal:

- Folder gokken Kansspelcommissie verplicht aanwezig in Belgische casino's en speelautomatenhallen.

(21) Is treatment for gambling addiction available at national level? If so, to what extent do on-line gambling operators contribute to the funding of such preventive actions and treatment?

In Vlaanderen zijn er organisaties gespecialiseerd in verslavingsproblematiek waar probleemspelers terecht kunnen. Er is ook een zelfhulpgroep.

Het aantal gokkers dat hulp zoekt bij professionele hulpverlening is beperkt.

Meer bekendmaking van het hulpverleningsaanbod en een groter differentiatie in aanbod en in geografische verspreiding is nodig.

Een online zelfhulpaanbod is in ontwikkeling.

Kansspelexploitanten (offline en online) bieden geen financiële ondersteuning bij preventie of hulpverleningsaanbod. Ook bij de belasting die (wettelijk verplicht) geheven wordt op gokexploitatie is geen procentuele bijdrage voorzien voor preventie en hulpverlening, niet via directe noch indirecte weg.

De Nationale Lotterij maakt nochtans reclame bij de bevolking via de slogan dat ze een goed doel steunen via het kopen van een lotje. De Nationale Lotterij draagt een percentage van haar winst af aan een goed doel naar keuze. Er is geen transparantie over hoe deze organisatie beslist inzake haar begunstigde goede doelen.

(22) What is the required level of due diligence in national regulation in this field? (e.g. recording on-line players' behaviour to determine a probable pathological gambler?).

Er bestaat geen wetgeving hieromtrent bij ons weten.

(23) What is the statutory age limit for having access to on-line gambling services in your Member State? Are existing limits adequate to protect minors?

Eenduidige leeftijdsgrenzen zijn noodzakelijk voor alle vormen van kansspelen (weddenschappen, casinospelen,) zowel offline als online.

We spreken de voorkeur uit voor 21 jaar als leeftijdsgrens. In België is de toegang tot casino's en speelautomatenhallen verboden voor <21 jarigen, maar voor weddenschappen ligt de leeftijdsgrens op 18 jaar. Omdat weddenschappen een grotere risico vormen op problematisch gokgedrag pleiten we ervoor om ook hierbij de leeftijdsgrens van 21 jaar te volgen.

(24) Are on-line age controls imposed and how do these compare to off-line 'face-to-face' identification?

Nationale vergunningen voor online gokexploitanten zijn er nog niet. Deze zijn wel voorzien in de wet, maar nog niet vastgelegd via uitvoeringsbesluiten.

(25) How are commercial communications for gambling services regulated to protect minors at national or EU level? (e.g. limits on promotional games that are designed as on-line casino games, sports sponsorship, merchandising (e.g.

replica jerseys, computer games etc) and use of social on-line networks or video-sharing for marketing purposes.

Nationale vergunningen voor online gokexploitanten zijn er nog niet. Deze zijn wel voorzien in de wet, maar nog niet vastgelegd via uitvoeringsbesluiten. Het is onze ervaring dat minderjarigen via social netwerksites (facebook, netlog) worden geleid naar onlinegokexploitanten.

(26) Which national regulatory provisions on license conditions and commercial communications for on-line gambling services account for the risks described in the Green Paper and seek to protect vulnerable consumers? How do you assess them?

Nationale vergunningen voor online gokexploitanten zijn er nog niet. Deze zijn wel voorzien in de wet, maar nog niet vastgelegd via uitvoeringsbesluiten.

Other comments on issues raised in section 2.3.1

2.3.2. Public order

(27) Are you aware of studies and/or statistical data relating to fraud and on-line gambling?

(28) Are there rules regarding the control, standardisation and certification of gambling equipment, random generators or other software in your Member State?

(29) What, in your opinion, are the best practices to prevent various types of fraud (by operators against players, players against operators and players against players) and to assist complaint procedures?

(30) As regards sports betting and outcome fixing - what national regulations are imposed on on-line gambling operators and persons involved in sport events/games to address these issues, in particular to prevent 'conflicts of interest'? Are you aware of any available data or studies relating to the magnitude of this problem?

(31) What issues should in your view be addressed in priority?

(32) What risks are there that a (on-line) sports betting operator, which has entered into a sponsorship agreement with a sports club or an association, will seek to influence the outcome of a sports event directly or indirectly for profitable gain?

(33) What concrete cases are there that have demonstrated how on-line gambling could be used for money laundering purposes?

(34) Which micro-payments systems require specific regulatory control in view of their use for on-line gambling services?

(35) Do you have experience and/or evidence of best practice to detect and prevent money laundering?

(36) Is there evidence to demonstrate that the risk of money laundering through on-line gambling is particularly high in the context of such operations set up on social web-sites?

(37) Are national e-commerce transparency requirements enforced to allow for illegally operated services to be tracked and closed? How do you assess this situation?

Other comments on issues raised in section 2.3.2

2.3.3. Financing of benevolent and public interest activities as well as events on which on-line sports betting relies

(38) Are there other gambling revenue channeling schemes than those described in the Green Paper for the public interest activities at national or EU level?

. Op dit ogenblik zijn er in België nog geen door de Belgische wetgever vergunde online gokexploitanten.

De Kansspelcommissie (federale overheidsdienst, advies- , beslissings- en controle- orgaan inzake kansspelen) beheert een fonds, dat gesubsidieerd wordt met retributies van de vergunninghouders van kansspelen. Maar dat fonds wordt gebruikt om de personeels- en werkkosten van de Kansspelcommissie te betalen.

Er is wettelijk geen percentage van dat fonds voorzien voor gokpreventie en- hulpverlening.

De Kansspelcommissie heeft in het verleden wel initiatieven inzake onderzoek, preventie en hulpverlening gefinancierd. Maar ze beslist hier volledig autonoom over. Er is geen transparantie vanuit welk budget deze initiatieven werden gefinancierd of over de grootte-omvang van dit budget.

(39) Is there a specific mechanism, such as a Fund, for redistributing revenue from public and commercial on-line gambling services to the benefit of society?

Via belastingsheffing op activiteit bij de offline gokexploitanten en de Nationale Lotterij.

(40) Are funds returned or re-attributed to prevention and treatment of gambling addiction?

Er bestaat geen onafhankelijk fonds voor de herverdeling van inkomsten uit publieke en commerciële onlinegokexploitatie met als specifiek doel preventie of hulpverlening. Dergelijk fonds bestaat ook niet voor inkomsten uit offline gokdiensten.

Wij pleiten voor een oprichting van een fonds, met rechtstreekse bijdragen van gokexploitanten.

Op basis van noden zowel op preventief als hulpverlenend vlak kunnen hieruit dan middelen geput worden om evidence-based hulpverlening en preventie-initiatieven uit te bouwen. Het moet zowel voor de gokexploitanten als de consument duidelijk zijn (transparantie) welke middelen aan hulpverlening en preventie besteed worden.

(41) What are the proportions of on-line gambling revenues from sports betting that are redirected back into sports at national level?

(42) Do all sports disciplines benefit from on-line gambling exploitation rights in a similar manner to horse-racing and, if so, are those rights exploited?

(43) Do on-line gambling exploitation rights that are exclusively dedicated to ensuring integrity exist?

(44) Is there evidence to suggest that the cross-border "free-riding" risk noted in the Green Paper for on-line gambling services is reducing revenues to national public interest activities that depend on channelling of gambling revenues?

(45) Do there exist transparency obligations that allow for gamblers to be made aware of whether and how much gambling service providers are channelling revenues back into public interest activities?

Other comments on issues raised in section 2.3.3

2.4. Enforcement and related matters

(46) Which form of regulatory body exists in your Member State and what are its competences, its scope of action across the on-line gambling services as defined in the Green Paper?

De Kansspelcommissie, bevoegdheden inzake online gokdiensten zijn tot op heden nihil. Klachten die zij opmaken tegen illegale online-goksites worden te weinig door de bevoegde parketten opgevolgd (stappen tégen sites ondernemen)

(47) Is there a national register of licensed operators of gambling services? If so, is it publicly accessible? Who is responsible for keeping it up to date?

Ja, via de Kansspelcommissie

(48) Which forms of cross-border administrative cooperation are you aware of in the domain of gambling and which specific issues are covered?

Geen

(49) Are you aware of enhanced cooperation, educational programmes or early warning systems as described in the Green Paper that are aimed at strengthening integrity in sport and/or increase awareness among other stakeholders?

Nee

(50) Are any of the methods mentioned in the Green Paper, or any other technical means, applied at national level to limit access to on-line gambling services or to restrict payment services? Are you aware of any cross-border initiative(s) aimed at enforcing such methods? How do you assess their effectiveness in the field of on-line gambling?

Nee

(51) What are your views on the relative merits [in terms of suitability and efficiency] of the methods mentioned in the Green Paper as well as any other technical means to limit access to gambling services or payment services?

Other comments on issues raised in section 2.4

--

Other comments on issues raised in the Green Paper

--